AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 19.6.2024
COM(2024) 625 final

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le beartais eacnamaíocha, shóisialta, fostaíochta, struchtúracha agus bhuiséadacha na Slóvaice

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 625 final}

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le beartais eacnamaíocha, shóisialta, fostaíochta, struchtúracha agus bhuiséadacha na Slóvaice

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagail 121(2) agus 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97, ón gComhairle[1], agus go háirithe Airteagal 3(3) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha[2] a chosc agus a cheartú, agus go háirithe Airteagal 6(1) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[3], lenar bunaíodh an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, tháinig sé i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Is rud í an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta a sholáthraíonn tacaíocht airgeadais do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíocht a chur chun feidhme, ionas gurb é atá i gceist léi spreagadh airgeadais atá maoinithe ag an Aontas. I gcomhréir le tosaíochtaí an tSeimeastair Eorpaigh, cuidíonn sí ó thaobh an téarnamh eacnamaíoch agus sóisialta a bhaint amach, agus ó thaobh athchóirithe agus infheistíochtaí inbhuanaithe a chur chun feidhme, go háirithe chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chur chun cinn agus chun cur le hathléimneacht gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sí freisin ó thaobh an t-airgeadas poiblí a neartú agus borradh a chur faoin bhfás agus faoin gcruthú post sa mheántéarma agus san

[1] IO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] IO L 306, 23.11.2011, lch. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

[3] Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

fhadtéarma, ó thaobh an comhtháthú críochach a fheabhsú laistigh den Aontas agus ó thaobh tacú le cur chun feidhme leanúnach Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta.

(2) Is é is aidhm do Rialachán REPowerEU[4], arna ghlacadh an 27 Feabhra 2023, deireadh a chur de réir a chéile le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis. Ba chuidiú é sin ó thaobh an tslándáil fuinnimh a bhaint amach agus soláthar fuinnimh an Aontais a éagsúlú, agus san am céanna, thiocfadh méadú dá bharr ar acmhainneachtaí stórála, ar ghlacadh foinsí in-athnuaite fuinnimh agus ar an éifeachtúlacht fuinnimh. Chuir an tSlóvaic caibidil nua REPowerEU lena plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta chun go maoineofar athchóirithe agus infheistíochtaí ríthábhachtacha a chuideoidh le cuspóirí REPowerEU a bhaint amach.

(3) An 16 Márta 2023 d'eisigh an Coimisiún Teachtaireacht maidir le 'Iomaíochas fadtéarmach an Aontais: níos faide ar aghaidh ná 2030'[5], ar mhaithe le bonn eolais a chur faoi chinntí beartais agus leis na creatdálaí a chruthú chun an fás a mhéadú. Déanann an Teachtaireacht an t-iomaíochas a bhunú ar naoi spreagadh a threisíonn a chéile. I measc na spreagthaí sin, is iad an rochtain ar chaipiteal príobháideach, an taighde agus an nuálaíocht, an t-oideachas agus na scileanna, agus an margadh aonair na príomhthosaíochtaí beartais maidir le hathchóirithe agus infheistíocht chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin táirgiúlachta atá ann faoi láthair agus chun iomaíochas fadtéarmach an Aontais agus a Bhallstát a fhorbairt. An 14 Feabhra 2024, lean an Coimisiún an Teachtaireacht seo leis an Tuarascáil Bhliantúil maidir leis an Margadh Aonair agus an Iomaíochas[6]. Déantar cur síos sa tuarascáil ar láidreachtaí agus dúshláin iomaíocha Mhargadh Aonair na hEorpa, agus rianú á dhéanamh ar fhorbairtí bliantúla de réir na naoi spreagthach maidir le hiomaíochas a sainaithníodh.

(4) An 21 Samhain 2023 ghlac an Coimisiún Suirbhé Bliantúil 2024 don Fhás Inbhuanaithe[7], rud a chuir tús le timthriall 2024 an tSeimeastair Eorpaigh um chomhordú an bheartais eacnamaíoch. An 22 Márta 2024 d'fhormhuinigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí an tsuirbhé, tosaíochtaí atá dírithe ar na ceithre ghné den inbhuanaitheacht iomaíoch. An 21 Samhain 2023, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011, ghlac an Coimisiún freisin Tuarascáil 2024 maidir leis an Sásra Foláirimh inar shainaithin sé an tSlóvaic inti ar cheann de na Ballstáit a bhféadfadh míchothromaíochtaí a bheith ag baint di, nó a d'fhéadfadh a bheith i mbaol míchothromaíochtaí, agus a mbeadh grinn-athbhreithniú ag teastáil ina leith. Ghlac an Coimisiún moladh freisin le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro, moladh a ghlac an Chomhairle an 12 Aibreán 2024, chomh maith leis an togra le haghaidh Thuarascáil Chomhpháirteach ar Fhostaíocht 2024 lena ndéantar anailís ar chur chun feidhme na dTreoirlínte Fostaíochta agus ar phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta, a ghlac an Chomhairle an 11 Márta 2024. An 16 Eanáir 2024 ghlac an Coimisiún tuairim freisin maidir le Dréachtphlean Buiséadach na Slóvaice 2024.

---

4 Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/241 a mhéid a bhaineann le caibidlí REPowerEU i bpleananna téarnaimh agus athléimneachta agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) 2021/1060 agus (AE) 2021/1755 agus Treoir 2003/87/CE (IO L 63, 28.2.2023, lch. 1) ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

(5) An 30 Aibreán 2024, tháinig creat rialachais eacnamaíoch nua an Aontais i bhfeidhm. Cuimsítear sa chreat Rialachán nua (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le beartais eacnamaíocha agus faireachas buiséadach iltaobhach a chomhordú go héifeachtach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle. Cuimsítear ann freisin Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 leasaithe maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach a chur chun feidhme agus Treoir 2011/85/AE leasaithe maidir le creataí buiséadacha na mBallstát[8]. Is iad cuspóirí an chreata nua inbhuanaitheacht na bhfiach poiblí agus fás inbhuanaithe cuimsitheach trí chomhdhlúthú fioscach a dhéanamh de réir a chéile mar aon le hathchóirithe agus infheistíochtaí. Cuireann sé úinéireacht náisiúnta chun cinn agus díríonn sé níos mó ar an meántéarma, agus ina theannta sin, tá forfheidhmiú níos éifeachtaí agus níos comhleanúnaí i gceist leis. Ba cheart do gach Ballstát plean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta a chur faoi bhráid na Comhairle agus an Choimisiúin. Sna pleananna fioscacha-struchtúracha meántéarmacha náisiúnta atá ag Ballstát, tá a ghealltanais fhioscacha, athchóiriúcháin agus infheistíochta, lena gcumhdaítear tréimhse phleanála 4 bliana nó 5 bliana, de réir fhad rialta an reachtais náisiúnta. Ba cheart go mbeidh an chonair ghlanchaiteachais[9] sa phlean fioscach struchtúrtha meántéarmach náisiúnta i gcomhréir le riachtanais Rialachán (AE) 2024/1263, lena n-áirítear na riachtanais maidir leis an bhfiachas rialtais ghinearálta a chur nó a choinneáil ar chonair inchreidte anuas faoi dheireadh na tréimhse choigeartúcháin ar a dhéanaí, nó go bhfanfaidh sé ar leibhéal stuama faoi bhun 60 % de OTI, agus easnamh an rialtais a thabhairt agus/nó a choinneáil faoi bhun luach tagartha de 3 % de OTI go meántéarmach. I gcás ina ngeallann Ballstát sraith ábhartha athchóirithe agus infheistíochtaí a dhéanamh i gcomhréir leis na critéir a leagtar amach i Rialachán (AE) 2024/1263, féadfar síneadh 3 bliana ar a mhéad a chur leis an tréimhse choigeartaithe. Chun tacú le hullmhú na bpleananna sin, tá sé beartaithe ag an gCoimisiún, an [21 Meitheamh] 2024, treoir a thabhairt do na Ballstáit maidir le hábhar na bpleananna agus na dtuarascálacha bliantúla ar dhul chun cinn a eiseofar ina dhiaidh sin a bheidh orthu a chur isteach agus, i gcomhréir le hAirteagal 5 de Rialachán (AE) 2024/1263, tarchuirfidh sé chucu treoir theicniúil maidir leis na coigeartuithe fioscacha (conairí tagartha agus faisnéis theicniúil i gcás inarb infheidhme). Ba cheart do na Ballstáit a bpleananna fioscacha-struchtúracha meántéarmacha a chur isteach faoin 20 Meán Fómhair 2024, mura gcomhaontóidh an Ballstát agus an Coimisiún síneadh ama réasúnta a chur leis an sprioc-am. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh a bparlaimintí náisiúnta rannpháirteach, agus go rachfar i gcomhairle le hinstitiúidí fioscacha neamhspleácha, le comhpháirtithe sóisialta agus le páirtithe leasmhara náisiúnta eile, de réir mar is iomchuí.

---

[8] Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air (IO L 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) agus Treoir (AE) 2024/1265 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Treoir 2011/85/AE maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát (IO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[9] Glanchaiteachas mar a shainmhínítear in Airteagal 2 de Rialachán (AE)2024/1263 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 (IO L 2024/1263, 30.4.2024. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Ciallaíonn ‘glanchaiteachas’ caiteachas rialtais atá glan (i) ar chaiteachas úis, (ii) ar bhearta lánroghnacha ioncaim, (iii) ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, (iv) ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár a chistíonn an Aontas, (v) ar eilimintí timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus (vi) ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

(6) In 2024 tá an Seimeastar Eorpach um chomhordú an bheartais eacnamaíoch fós ag forbairt i gcomhréir le cur chun feidhme na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta. Tá cur chun feidhme iomlán na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta fós riachtanach chun go mbainfear amach na tosaíochtaí beartais atá ann faoin Seimeastar Eorpach, ós rud é go gcuidíonn na pleananna ó thaobh aghaidh a thabhairt go héifeachtach ar na ndúshláin uile a sainaithníodh sna moltaí tírshonracha ábhartha a eisíodh le blianta beaga anuas, nó ar scair suntasach de na dúshláin sin. Tá moltaí tírshonracha 2019, 2020, 2022 agus 2023 fós chomh hábhartha céanna maidir le pleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna dtabhairt cothrom le dáta nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241.

(7) An 29 Aibreán 2021, chuir an tSlóvaic a plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 13 Iúil 2021, ghlac an Chomhairle a Cinneadh maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta na Slóvaice[10], a leasaíodh an 14 Iúil 2023 de réir Airteagal 18(2) de Rialachán (AE) 2021/241 chun na ranníocaíochta uasta airgeadais le haghaidh tacaíocht airgeadais neamh-inaisíoctha a nuashonrú, agus chun an chaibidil REPowerEU a chur san áireamh[11]. Tá scaoileadh na dtráthchodanna coinníollach ar chinneadh ón gCoimisiún a ghlactar i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, cinneadh go bhfuil na clocha míle agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle comhlíonta go sásúil ag an tSlóvaic. Ní féidir comhlíonadh sásúil a bheith i gceist ach sa chás nach ndeachthas siar ar ghnóthú na ngarspriocanna agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

(8) An 24 Aibreán 2024, chuir an tSlóvaic a Clár Náisiúnta 2024 um Athchóiriú agus a Chlár Cobhsaíochta 2024 isteach, i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97. I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, is léiriú é an Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2024 ar thuairisciú leathbhliantúil na Slóvaice maidir leis an dul chun cinn atá déanta ó thaobh a plean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.

(9) D'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2024 maidir leis an tSlóvaic [12] an 19 Meitheamh 2024. Rinneadh measúnú sa tuarascáil sin ar dhul chun cinn na Slóvaice ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na moltaí tírshonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle idir 2019 agus 2023, agus measadh cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Slóvaice. Ar bhonn na hanailíse sin, sainaithníodh sa tuarascáil tíre bearnaí atá ann i ndáil leis na dúshláin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, sin nó nár tugadh aghaidh orthu ach go páirteach, mar aon le

---

10 Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 13 Iúil 2021 maidir leis an measúnú ar phlean téarnaimh agus athléimneachta na Slóvaice (ST 10156/2021; ST 10156/2021 ADD 1; ST 10156/2021 COR 1).

11 Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 14 Iúil 2023 lena leasaítear Cinneadh Cur Chun Feidhme an 13 Iúil 2021 maidir leis an measúnú ar phlean téarnaimh agus athléimneachta na Slóvaice a fhormheas (ST 11205/2023 INIT, ST 11205 2023 ADD 1.).

12 SWD(2024) 625 final.

dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn. Rinneadh measúnú inti freisin ar dhul chun cinn na Slóvaice ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh spriocanna ceannlíne AE maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú bochtaineachta a bhaint amach, mar aon le dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(10) Rinne an Coimisiún grinn-athbhreithniú maidir leis an tSlóvaic faoi Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011. Príomhthorthaí an mheasúnaithe a rinne foireann an Choimisiúin chun críoch an Rialacháin sin, ar measúnú é ar leochaileachtaí maicreacnamaíocha atá ann i gcás na Slóvaice, foilsíodh iad i mí an Mhárta 2024[13]. An 19 Meitheamh 2024, tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go bhfuil míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha sa tSlóvaic. Go háirithe, tá leochaileachtaí sa tSlóvaic a bhaineann le hiomaíochas costais, comhardú seachtrach, an margadh tithíochta agus fiachas teaghlaigh atá fós ann in ainneoin roinnt feabhsuithe le déanaí, agus níor tugadh faoi aon bheart. Bhí an tSlóvaic faoi réir grinn-athbhreithnithe in 2023, agus measadh nach ionann a leochaileachtaí agus míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha toisc go bhfuil coinne leis go dtiocfaidh maolú orthu sa mheántéarma. Tá maolú tagtha ar na leochaileachtaí sin, ach ní chomh tapa agus a raibh coinne leis bliain ó shin. Thairis sin, is cosúil go bhfuil na feabhsuithe thimthriallach, agus na leochaileachtaí struchtúracha daingnithe, agus bearta in easnamh. Tháinig feabhas ar an easnamh mór sa chuntas reatha an bhliain seo caite, ach tá coinne leis go bhfanfaidh sé de bheith diúltach, rud a chiallóidh go leanfaidh an Staid Ghlan Infheistíochta Idirnáisiúnta de bheith an-diúltach. Tá an croíbhoilsciú níos seasmhaí ná mar a bhí coinne leis ach d'fhan sé os cionn mheán an limistéir euro, agus tá costais aonaid saothair ag fás níos mó ná mar atá siad i dtíortha is comhpháirtithe trádála. Ní mheastar go dtiocfaidh laghdú suntasach ar na brúnna suntasacha praghsanna agus costais sin i mbliana nó an bhliain seo chugainn, rud a d'fhéadfadh bac a chur ar fheabhsuithe san iomaíochas agus sa chomhardú trádála. Tá méadú tagtha ar an iasachtaíocht teaghlaigh le roinnt blianta anuas, agus tháinig moill uirthi in 2023 le linn laghdaithe sa chreidmheas morgáiste. Tá praghsanna tithíochta tar éis titim, ach tá róluacháil orthu fós agus meastar go rachaidh siad in airde arís ós rud é go bhfuil an soláthar tithíochta fós teoranta. Cuireann idirghabhálacha beartais leis an éileamh ar thithíocht, amhail na liúntais morgáiste a tógadh isteach le déanaí, ar idirghabhálacha iad atá costasach go fioscach agus lena gcuirtear bac ar tharchur beartais airgeadaíochta. Cuireadh moill ar an gcoigeartú fioscach, agus meastar go rachaidh an t-easnamh ard rialtais in olcas i mbliana, agus go n-ardóidh chóimheas an fhiachais rialtais ghinearálta-OTI beagán in 2024 agus 2025 in ainneoin fás tacúil OTI, rud a chuirfidh brú aníos ar an éileamh intíre. Ar an iomlán, níor leor na bearta go dtí seo chun aghaidh a thabhairt ar na leochaileachtaí a sainaithníodh, rud a chuireann lena ndaingniú. Le coigeartú fioscach, chuideofaí leis an gcroíbhoilsciú a laghdú agus leis an staid sheachtrach a neartú, agus le harduithe i bhfiachas an rialtais a chosc; ba cheart go mbeidh seoladh an Nóis Imeachta um Easnamh Iomarcach ina chloch bhoinn ag coigeartú den sórt sin. Tá gá le gníomhaíocht freisin chun iomaíochas faoi phraghsanna agus iomaíochas nach iomaíochas faoi phraghsanna é a fheabhsú agus chun rioscaí a bhaineann leis an margadh tithíochta agus carnadh fiachais teaghlaigh a laghdú, lena n-áirítear trí mhargadh tithíochta feidhmiúil a fhorbairt.

[13] SWD(2024) 84 final.

(11) Bunaithe ar shonraí atá fíoraithe ag Eurostat[14], tháinig laghdú ar easnamh ginearálta rialtas na Slóvaice ó 1,7 % de OTI in 2022 go dtí 4,9 % de OTI in 2023, agus tháinig laghdú ar an bhfiachas rialtais ghinearálta ó 57,7 % de OTI ag deireadh 2022 go dtí 56,0 % ag deireadh 2023. Mar a fógraíodh sa treoraíocht maidir leis an mbeartas fioscach le haghaidh 2024[15], tá an chéad chéim á glacadh ag an gCoimisiún maidir leis na nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh a oscailt in Earrach 2024, ar bhonn na sonraí olltoraidh le haghaidh 2023, i gcomhréir leis na forálacha dlíthiúla atá ann faoi láthair. An 19 Meitheamh 2024 ghlac an Coimisiún tuarascáil faoi Airteagal 126(3) de CFAE[16]. Sa tuarascáil sin, rinneadh measúnú ar staid bhuiséadach na Slóvaice, toisc go raibh a heasnamh rialtais ghinearálta in 2023 níos mó ná an luach tagartha de 3 % de OTI. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil, i bhfianaise an mheasúnaithe sin, agus tar éis an tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais arna bhunú faoi Airteagal 126(4) CFAE a mheas, go bhfuil sé beartaithe ag an gCoimisiún a mholadh i mí Iúil go gcuirfí tús le nós imeachta um easnamh iomarcach, trína mholadh don Chomhairle Cinneadh a ghlacadh faoi Airteagal 126(6) lena suítear gurb ann d'easnamh iomarcach don tSlóvaic.

(12) An 12 Iúil 2022, mhol an Chomhairle[17] go ndéanfadh an tSlóvaic beartas fioscach stuama a áirithiú in 2023, go háirithe trí theorainn a chur leis an bhfás ar chaiteachas reatha príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta faoi bhun an fháis aschuir fhéideartha mheántéarmaigh[18], agus tacaíocht leanúnach shealadach spriocdhírithe á cur san áireamh le haghaidh na dteaghlach agus na ngnólachtaí is leochailí i dtaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh agus le haghaidh daoine atá ag teitheadh ón Úcráin. Ag tráth céanna, ba cheart don tSlóvaic a bheith ar tinneall chun an caiteachas reatha a chur in oiriúint don staid atá ag síorathrú. Moladh don tSlóvaic freisin cur le hinfheistíocht phoiblí le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, agus tionscnamh REPowerEU á chur san áireamh, lena n-áirítear é sin a dhéanamh trí leas a bhaint as an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus as cistí eile de chuid an Aontais. In 2023, de réir mheastacháin an Choimisiúin, bhí an staid fhioscach[19] forleathnaitheach, faoi 6,1 % de OTI, i gcomhthéacs an bhoilscithe aird. Leis an bhfás ar chaiteachas reatha príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim) in 2023, soláthraíodh rannchuidiú forleathnaitheach 3,8 % de OTI leis an staid fhioscach. Áirítear leis sin costas laghdaithe na mbeart

---

14 Táscairí Eurostat-Euro, 22.4.2024.

15 COM(2023) 141 final.

16 Tuarascáil ón gCoimisiún arna hullmhú i gcomhréir le hAirteagal 126(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

17 Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022 maidir le Clár Náisiúnta na Slóvaice um Athchóiriú 2022 agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Slóvaice 2022,IO C 334, 1.9.2022, lch. 205.

18 Ar bhonn Réamhaisnéis Earraigh 2024 ón gCoimisiún, meastar gurb é 12,4 % i dtéarmaí ainmniúla a bhí san fhás aschuir féideartha meántéarmach sa tSlóvaic in 2023, bunaithe ar an meánráta fáis ionchasach iarbhír 10 mbliana agus ar dhíbhoilsceoir OTI 2023.

19 Sainmhínítear an staid fhioscach mar thomhas ar an athrú bliantúil ar riocht buiséadach foluiteach an rialtais ghinearálta. Is é is aidhm dó measúnú a dhéanamh ar an spreagadh eacnamaíoch a eascraíonn as beartais fhioscacha, idir na cinn sin a mhaoinítear go náisiúnta agus na cinn a mhaoinítear le buiséad an Aontais. Déantar an staid fhioscach a thomhas mar an difríocht idir (i) an fás féideartha meántéarmach agus (ii) an t-athrú ar chaiteachas príomhúil glan ar bhearta ioncaim lánroghnacha (agus gan bearta sealadacha éigeandála a bhaineann le géarchéim COVID-19 a áireamh) agus lena n-áirítear caiteachas arna mhaoiniú le tacaíocht neamh-inaisíoctha (deontais) ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus le cistí eile an Aontais. Más comhartha diúltach (dearfach) atá ag gabháil leis an táscaire léiríonn sé sin beartas fioscach forleathnaitheach (crapthach).

tacaíochta éigeandála spriocdhírithe do na teaghlaigh agus na gnólachtaí is leochailí ó thaobh méaduithe 0,2 % de OTI ar phraghsanna fuinnimh. Áirítear leis sin freisin costais níos ísle chun cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin (0,1 % de OTI). Dá bhrí sin, ní raibh rannchuidiú forleathnaitheach an ghlanchaiteachais reatha phríomha a mhaoinítear go náisiúnta de bhreis ar an bhfás aschuir ionchasach meántéarmach de thoradh na tacaíochta éigeandála spriocdhírithe do na teaghlaigh agus na gnólachtaí is leochailí i dtaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh, agus an tacaíocht a tugadh do dhaoine a bhí ag teitheadh ón Úcráin. Bearta éigeandála fuinnimh neamhspriocdhírithe, méaduithe buana ar phá na hearnála poiblí agus ar shochair shóisialta, caiteachas níos airde ar an gcúram sláinte agus an laghdú ar rátaí CBL le haghaidh earraí áirithe, ba iad ba chúis leis an bhfás forleathnaitheach ar chaiteachas reatha príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim). Mar achoimre, ní raibh fás an chaiteachais reatha phríomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta in 2023 i gcomhréir leis an moladh ón gComhairle. In 2023, 3,2 % de OTI a bhí sa chaiteachas arna mhaoiniú le deontais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus cistí eile de chuid an Aontais. Is éard a bhí i gceist leis an infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta 3,2 % de OTI in 2023, is é sin méadú bliantúil 0,8 pointe céatadáin i gcomparáid le 2022. Mhaoinigh an tSlóvaic infheistíocht bhreise tríd an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus le cistí eile de chuid an Aontais. Mhaoinigh sí infheistíocht phoiblí le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, amhail infheistíochtaí san bhonneagar fuinnimh agus iompar astaíochtaí nialasach agus éifeachtúlacht fuinnimh foirgneamh, rud a chistítear go páirteach leis an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus le cistí eile de chuid an Aontais.

(13) Is féidir achoimre a dhéanamh ar na príomh-mheastacháin i gClár Cobhsaíochta 2024 mar seo a leanas. Sa chás maicreacnamaíoch atá mar bhonn taca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha, tuartar go bhfásfaidh an fíor-OTI 2,0 % in 2024 agus 3,1 % in 2025, agus tuartar gurb éard a bheidh i mboilsciú ICPT 3,2 % in 2024 agus 4,4 % in 2025. Meastar go dtiocfaidh laghdú ar an easnamh rialtais ghinearálta go 5,9 % de OTI in 2024 agus go 5,4 % de OTI in 2025, agus tá an cóimheas fiachais rialtais ghinearálta–OTI le méadú go 58,6 % faoi dheireadh 2024 agus go 59,8 % faoi dheireadh 2025. Tar éis 2025, réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú de réir a chéile ar an easnamh rialtais ghinearálta go 5,2 % de OTI in 2026, agus go dtiocfaidh méadú air go 5,5 % in 2027. Dá bhrí sin, níl sé beartaithe go bhfanfaidh an comhardú rialtais ghinearálta faoi bhun 3 % de luach tagartha an easnaimh OTI thar thréimhse an chláir. Dá bhrí sin réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú, tar éis 2025, ar an gcóimheas fiachais rialtais ghinearálta–OTI go 63,6 % de OTI in 2026 agus 67,8 % in 2027.

(14) Tuartar i Réamhaisnéis an Earraigh 2024 ón gCoimisiún go bhfásfaidh fíor-OTI le 2,2 % in 2024 agus le 2,9 % in 2025, agus go mbeidh boilsciú ICPT ar 3,1 % in 2024 agus ar 3,6 % in 2025.

(15) Tuartar i Réamhaisnéis Earraigh 2024 ón gCoimisiún easnamh rialtais 5,9 % de OTI in 2024, agus tá an cóimheas fiachais rialtais ghinearálta–OTI le hardú go 58,5 % faoi dheireadh 2024. Den chuid is mó léiríonn an méadú ar an easnamh in 2024 gur leanadh de na bearta tacaíochta do phraghsanna fuinnimh atá ann faoi láthair agus bearta úra lena méadaítear an caiteachas, amhail méadú buan sa 13ú íocaíocht pinsin, caiteachas níos airde ar an gcúram sláinte, Roinn nua Turasóireachta agus Spóirt, leasú ar an Acht Oideachais lenar tugadh isteach an ceart chun iontráil i naíonraí do leanaí os cionn 3 bliana d'aois agus lena bhfeabhsaítear cearta leanaí a bhfuil riachtanais oideachas speisialta acu, agus tabhairt isteach conarthaí feidhmíochtbhunaithe in

ollscoileanna poiblí. Ar bhonn mheastacháin an Choimisiúin, réamh-mheastar go mbeidh an staid fhioscach maolaitheach ag 1,4 % de OTI in 2024.

(16) Meastar go maoineofar caiteachas arb ionann é agus 1,2 % de OTI le tacaíocht neamh-inaisíoctha (‘deontais’) ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta in 2024, i gcomparáid le 0,5 % de OTI in 2023, de réir Réamhaisnéis Earraigh 2024 ón gCoimisiún. Le caiteachas a mhaoinítear le deontais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, beifear in ann infheistíocht ardcháilíochta agus athchóirithe a dhéanamh lena gcuirfear leis an táirgiúlacht gan tionchar díreach a bheith aige ar chomhardú rialtais ghinearálta agus fiachas na Slóvaice.

(17) An 14 Iúil 2023 mhol an Chomhairle[20] don tSlóvaic beartas fioscach stuama a áirithiú, go háirithe tríd an méadú ainmniúil ar an nglanchaiteachas príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta[21] in 2024 a theorannú go méid nach mó ná 5,7 %. Agus a gcuid buiséad do 2023 á gcur i bhfeidhm agus a gcuid Dréachtphleananna Buiséadacha do 2024 á n-ullmhú, tugadh cuireadh do na Ballstáit é a chur san áireamh go gcuirfeadh an Coimisiún moladh faoi bhráid na Comhairle go n-osclófar nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnamh bunaithe ar na sonraí olltoraidh le haghaidh 2023. De réir Réamhaisnéis an Earraigh 2024 ón gCoimisiún, réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú 6,2 % ar ghlanchaiteachas príomhúil na Slóvaice a mhaoinítear go náisiúnta in 2024, figiúr atá os cionn an uasráta fáis a mholtar. An caiteachas breise sin thar an ráta uasta fáis a moladh sa ghlanchaiteachas príomhúil a mhaoinítear go náisiúnta, comhfhreagraíonn sé do 0,2 % de OTI in 2024. Tá an baol ann nach bhfuil sé sin go hiomlán i gcomhréir leis an méid a mhol an Chomhairle.

(18) Thairis sin, mhol an Chomhairle don tSlóvaic gníomhaíocht a dhéanamh chun na bearta tacaíochta fuinnimh éigeandála atá i bhfeidhm a fhoirceannadh, agus úsáid á baint as an gcoigilteas gaolmhar chun an t-easnamh rialtais a laghdú, a luaithe is féidir in 2023 agus 2024. Shonraigh an Chomhairle thairis sin, dá mbeadh gá le bearta tacaíochta nua nó leantacha chun dul i ngleic le méaduithe a thiocfadh an athuair ar phraghsanna fuinnimh, gur cheart don tSlóvaic a áirithiú go spriocdhírítear na bearta tacaíochta sin ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha a chosaint, go mbeidís inacmhainne go fioscach, agus go gcaomhnófaí leo dreasachtaí le haghaidh coigilteas fuinnimh. De réir Réamhaisnéis Earraigh 2024 ón gCoimisiún, meastar gurb é 2,1 % de OTI a bhí i nglanchostas buiséadach[22] na mbeart tacaíochta fuinnimh in 2023, agus réamh-mheastar gurb é 0,4 % a bheidh ann in 2024, agus 0,0 % in 2025. Go háirithe, glactar leis go bhfanfaidh caidhp ar phraghsanna gáis do theaghlaigh i bhfeidhm in 2024. Dá n-úsáidfí an coigilteas gaolmhar chun an t-easnamh rialtais a laghdú, mar a mhol an Chomhairle, thuigfí as na réamh-mheastacháin sin go mbeidh coigeartú fioscach 1,7 % de OTI ann in 2024, ach soláthraítear rannchuidiú crapthach ó ghlanchaiteachas príomhúil a mhaoinítear go

---

20 Moladh ón gComhairle an 14 Iúil 2023 maidir le Clár Náisiúnta na Slóvaice um Athchóiriú 2023 agus ina dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na hÉireann 2023 IO C 312, 1.9.2023, lch. 233.

21 Sainmhínítear glanchaiteachas príomha mar chaiteachas a mhaoinítear go náisiúnta agus atá glan ar (i) bhearta lánroghnacha ioncaim, (ii) caiteachas úis, (iii) caiteachas timthriallach dífhostaíochta, agus (iv) bearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

22 Léiríonn an figiúr leibhéal chostas buiséadach bliantúil na mbeart sin, lena n-áirítear ioncam agus caiteachas agus, i gcás inarb infheidhme, glan ar an ioncam ó chánacha ar bhrabúis amhantair soláthróirí fuinnimh.

náisiúnta[23] leis an staid fhioscach 0,2 % de OTI sa bhliain sin. Ní mheastar go ndéanfar na bearta tacaíochta éigeandála fuinnimh a fhoirceannadh a luaithe is féidir in 2023 agus in 2024. Tá an baol ann nach bhfuil sé sin i gcomhréir leis an méid a mhol an Chomhairle. Thairis sin, ní mheastar go n-úsáidfear an coigilteas gaolmhar go hiomlán chun an t-easnamh rialtais a laghdú. Tá an baol ann freisin nach mbeidh sé sin i gcomhréir leis an moladh ón gComhairle. Meastar gurb é 0.0 % de OTI in 2024 (0.0 % in 2023) glanchostas buiséadach na mbeart tacaíochta fuinnimh atá spriocdhírithe ar theaghlaigh leochaileacha agus gnólachtaí leochaileacha a chosaint.

(19) Ina theannta sin, mhol an Chomhairle freisin don tSlóvaic infheistíocht phoiblí a mhaoinítear go náisiúnta a chaomhnú, agus a áirithiú go n-ionsúfar deontais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus ó chistí eile de chuid an Aontais go héifeachtach, go háirithe chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chothú. De réir Réamhaisnéis an Earraigh 2024 ón gCoimisiún, maidir le hinfheistíocht phoiblí a mhaoinítear go náisiúnta, réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú uirthi go 3,0 % de OTI in 2024, ó 3,2 % de OTI in 2023. Is é deireadh chlárthréimhse 2014-2020 de chistí struchtúracha an Aontais is cúis leis an laghdú sin, a mbeidh cistí ar fáil ina leith go dtí 2023. Tá sé sin amhlaidh freisin mar gheall ar sheachadadh trealaimh mhíleata a cuireadh siar go dtí 2025. Agus na tosca breise sin á gcur san áireamh, meastar go bhfuil an infheistíocht phoiblí in 2024 i gcomhréir leis an moladh ón gComhairle. Dá réir sin, maidir le caiteachas poiblí a mhaoinítear le hioncam ó chistí an Aontais, lena n-áirítear deontais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, meastar go laghdóidh sé go 2,0 % de OTI in 2024 ó 3,2 % de OTI in 2023. Is é deireadh chlárthréimhse 2014-2020 de chistí struchtúracha an Aontais is cúis leis an laghdú sin, a mbeidh cistí ar fáil ina leith go dtí 2023.

(20) Bunaithe ar bhearta beartais atá aitheanta ag scoithdháta na réamhaisnéise agus ar an mbonn nach mbeidh aon athrú beartais ann, tuartar i Réamhaisnéis Earraigh 2024 ón gCoimisiún barrachas rialtais 5,4 % de OTI in 2025. Den chuid is mó léiríonn an laghdú ar an easnamh in 2025 ioncam níos láidre de bharr OTI ainmniúil níos airde, de dheasca boilsciú níos láidre. Tá an cóimheas fiachais rialtais ghinearálta–OTI le méadú go 59,9 % ag deireadh 2025. Leis an mbeartas fioscach stuama, ba cheart go rannchuideofar leis an gcroíbhoilsciú a laghdú, ráta atá i bhfad os cionn mheán an limistéir euro agus a d'fhéadfadh caillteanais iomaíochais a bheith mar thoradh air má leanann sé ar aghaidh, agus ba cheart go rannchuideoidh sé freisin leis an staid sheachtrach a neartú.

(21) D'fhéadfadh córas cánach na Slóvaice leas a bhaint as meascán cánach lena gcothaítear fás chun rannpháirtíocht sa mhargadh saothair a neartú, agus cosaint an chomhshaoil agus inbhuanaitheacht fhioscach á gcur chun cinn agus cothroime á feabhsú. Faoi láthair, tá cáin ar an ioncam saothair mar chéatadán de chánacha iomlána ar cheann ar an gcúigiú leibhéal is airde san Aontas, ar 52.4 %. Tá ding chánach sách ard ag an tSlóvaic do dhaoine ar ioncam níos ísle, lena ndíspreagtar rannpháirtíocht sa mhargadh saothair, i gcomhthéacs ina bhfuil cánachas ar an ioncam saothair níos aischéimnithí ná meán an Aontais. Bearna mhór chánach agus bearna i ranníocaíochtaí

[23] Déantar an ranníocaíocht sin a thomhas mar an t-athrú ar chaiteachas príomha an rialtais ghinearálta, glan ar (i) tionchar buiséadach incriminteach na mbeart lánroghnach ioncaim, (ii) caiteachais aonuaire, (iii) caiteachas timthriallach dífhostaíochta agus (iv) caiteachas arna mhaoiniú le tacaíocht neamh-inaisíoctha (deontais) ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus ó chistí eile de chuid an Aontais, i gcoibhneas leis an meánráta fáis fhéideartha ar OTI ainmniúil sa mheántéarma (10 mbliana), arna shloinneadh mar chóimheas le OTI ainmniúil.

sóisialta agus íocaíochtaí éigeantacha neamhchánach idir fostaithe agus daoine féinfhostaithe, bíonn tionchar diúltach acu ar ioncam poiblí agus coinníollacha oibre, rud a fhágann go bhfuil an ráta is airde de dhaoine féinfhostaithe a léiríonn spleáchas san Aontas sa tSlóvaic. Sa tSlóvaic, tá ioncam ó chánacha reatha athfhillteacha ar cúl i gcomparáid leis an gcuid eile den Aontas, ar 0,4 % de OTI i gcomparáid le meán an Aontais, 2,1 %. Eascraíonn an neamhréir sin as córas cánachais limistéarbhunaithe na Slóvaice, ina ndéantar cánacha a ríomh bhunaithe ar achar na réadmhaoine in áit ar an luach margaidh, as a n-eascraíonn ioncaim chánach mharbhánta, agus tá ardú tagtha ar phraghsanna tithíochta le roinnt blianta anuas. I réimse an chánachais comhshaoil, d'éirigh go han-mhaith leis an tSlóvaic in 2022, ag dul os cionn mheán an Aontais i ndáil le cánacha comhshaoil, i gcoibhneas le OTI agus mar scair den chánachas iomlán. Ioncam láidir ó cháin fuinnimh ag eascairt as bonn cánach is mó ba chúis leis sin, áfach. Ar an lámh eile, bhí ioncam ó chánacha ar iompar, ar thruailliú agus ar acmhainní faoi bhun mheán an Aontais, rud a thugann le fios go bhfuil deis ann cur i bhfeidhm an prionsabal 'gurb é údar an truaillithe a íocfaidh as' a fheabhsú. D'ainneoin feabhsuithe le roinnt blianta anuas, tá an bhearna chomhlíontachta CBL fós os cionn mheán an Aontais. Bhí an tSlóvaic in ann é a laghdú go suntasach idir 2010 agus 2021, áfach, i ngeall ar an tuairisciú éigeantach ar gach idirbheart intíre agus laistigh den Aontais a tugadh isteach ó 2014 ar aghaidh, mar aon le cur i bhfeidhm níos leithne an tsásra aistrithe muirir. Is féidir ioncaim phoiblí a mhéadú agus tacú leis an inbhuanaitheacht fhioscach le gníomhaíocht chun an chórais cánachais, an chórais ranníocaíochta sóisialta agus an chórais íocaíochtaí riachtanacha neamhchánach a chuíchóiriú, mar aon le bearta chun costais riaracháin agus comhlíonta a laghdú. Le blianta beaga anuas, tá roinnt bearta neamhdhírithe glactha ag an tSlóvaic a d'fhéadfadh tionchar diúltach a bheith acu, mar shampla, ar phraghsanna tithíochta agus iomaíochas praghsanna, rud a chruthaíonn dáileadh míchothrom acmhainní freisin. Ina theannta sin, cuirtear bac ar na coigiltis sainaitheanta a d'fhéadfadh dul chun tairbhe airgeadais phoiblí mar gheall ar chur i bhfeidhm neamhleordhóthanach na n-athbhreithnithe caiteachais reatha sa phróiseas buiséadach. Thairis sin, le tuilleadh feabhsuithe i ndigitiú an riaracháin chánach, go háirithe i ndáil le ríomhshonrascadh agus tuairisceáin chánach réamhlíonta, d'fhéadfaí na bearnaí sa chóras cánachais a laghdú a thuilleadh agus comhlíontacht cánach a dhéanamh níos éasca agus níos saoire.

(22) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b) de Rialachán (AE) 2021/241 agus le critéar 2.2 d'Iarscríbhinn V a ghabhann leis, áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta tacar fairsing athchóirithe agus infheistíochtaí a threisíonn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Meastar go gcuideoidh na nithe sin ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na dúshláin uile a sainaithníodh sna moltaí tírshonracha ábhartha, nó ar scair suntasach de na dúshláin sin. Laistigh den tréimhse dhocht sin, tá sé ríthábhachtach dul ar aghaidh go pras le cur chun feidhme éifeachtach an phlean, lena n-áirítear an chaibidil REPowerEU, chun borradh a chur faoi iomaíochas fadtéarmach na Slóvaice tríd an aistriú glas agus an t-aistriú digiteach, agus cothroime shóisialta a áirithiú san am céanna. Chun gealltanais an phlean a chomhlíonadh faoi mhí Lúnasa 2026, tá sé ríthábhachtach don tSlóvaic leanúint d'athchóirithe a chur chun feidhme agus dlús a chur le hinfheistíochtaí trí aghaidh a thabhairt ar mhoilleanna atá ag teacht chun cinn agus rialachas éifeachtach agus cumas láidir riaracháin á chinntiú san am céanna. Tá roinnt dúshláin roimh an tSlóvaic atá ag cur bac ar chur chun feidhme rathúil an phlean téarnaimh agus athléimneachta, agus tá baol ann nach gcuirfear roinnt tionscadal mórinfheistíochta chun feidhme. Tá moill ag teacht ar chur chun feidhme infheistíochtaí, go hairithe i réimse an chúraim sláinte, réimse na n-athchóirithe

foirgneamh, réimse dhícharbónú na tionsclaíochta, réimse chosaint an dúlra agus réimse na bainistíochta uisce. Tá roinnt athchóirithe atá ar siúl faoi láthair nach bhfuil ag dul chun cinn mar a beartaíodh, mar shampla i réimse na bainistíochta tírdhreacha, agus d'fhéadfadh bacainní breise eascairt as an méid sin. Tá riarachán poiblí na Slóvaice buailte ag éifeachtacht struchtúrtha íseal agus easpa acmhainneachta riaracháin ar leibhéil éagsúla rialtais maidir le athchóirithe agus infheistíochtaí casta a chur chun feidhme. Tá bacainní eile ann a bhfuil aghaidh le tabhairt orthu fós, a bhaineann, mar shampla, leis an soláthar poiblí agus nósanna imeachta fadálacha ceadaithe, lena gcruthaítear moilleanna substaintiúla. Tá rannpháirtíocht chórasach na n-údarás áitiúil agus réigiúnach, na gcomhpháirtithe sóisialta, na sochaí sibhialta agus na bpáirtithe leasmhara ábhartha eile ríthábhachtach i gcónaí i ndáil le húinéireacht leathan a áirithiú maidir le cur chun feidhme rathúil an phlean téarnaimh agus athléimneachta.

(23) Mar chuid den athbhreithniú meántéarma ar na cistí beartais comhtháthaithe, i gcomhréir le hAirteagal 18 de Rialachán (AE) 2021/1060, ceanglaítear ar an tSlóvaic athbhreithniú a dhéanamh ar gach clár faoi Mhárta 2025, agus aghaidh á thabhairt, i measc nithe eile, ar na dúshláin arna n-aithint sna moltaí tírshonracha ábhartha, 2024, mar aon lena plean náisiúnta fuinnimh agus aeráide. Is é an t-athbhreithniú sin is bunús le leithdháileadh críochnaitheach an chistithe ón Aontas atá san áireamh i ngach clár. Tá dul chun cinn déanta ag an tSlóvaic maidir leis an mbeartas comhtháthaithe agus Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme, ach tá éagothromaíochtaí suntasacha réigiúnacha ann san fhorbairt eacnamaíoch agus shóisialta fós ann idir an réigiún príomhchathartha agus réigiúin eile. Tá sé tábhachtach dlús a chur le cur chun feidhme an bheartais comhtháthaithe agus leanúint de na tosaíochtaí a aontaíodh sna cláir a chur chun feidhme, atá fós ábhartha. Go háirithe, tá sé tábhachtach acmhainneacht riaracháin na n-údarás áitiúil, réigiúnach agus náisiúnta a neartú, agus úinéireacht agus rannpháirtíocht a fheabhsú, lena n-áirítear trí rannpháirtíocht mhéadaithe páirtithe leasmhara sa tsochaí shibhialta. Beidh iarracht fós de dhíth chun cuimsiú sóisialta agus eacnamaíoch na Romach imeallaithe a fheabhsú, tríd a gcuid coinníollacha maireachtála a fheabhsú, deimhin a dhéanamh de go bhfuil rochtain acu ar oideachas agus oiliúint neamhscartha ar ardcháilíocht agus tacú lena gcomhtháthú sa mhargadh saothair. San am céanna, is gá na hinfheistíochtaí beartaithe sa bhonneagar uisce óil agus fuíolluisce a chríochnú. Ina theannta sin, tá tábhacht ar leith ag baint le hinfheistíochtaí beartaithe sa gheilleagar ciorclach, i mbainistiú dramhaíola agus in éifeachtúlacht fuinnimh níos fearr i bhfoirgnimh phoiblí agus chónaithe i ndáil leis an aistriú glas. Tá sé chomh tábhachtach céanna tuilleadh dul chun cinn a dhéanamh i ndáil le foinsí in-athnuaite fuinnimh a fhorbairt agus an geilleagar a dhícharbónú. Is gá beartais ghníomhacha maidir leis an margadh saothair a neartú chun dífhostaíocht fhadtéarmach a chomhrac. Maidir leis an méid sin, tá tábhacht ar leith ag baint le scéimeanna éifeachtacha ath-scilithe agus foghlama do dhaoine fásta. Ar deireadh, tá sé ríthábhachtach go gcuirfear oideachas agus cúram luath-óige atá inacmhainne agus d'ardcháilíocht ar fáil do leanaí faoi 3 bliana d'aois chun an comhionannas inscne a fheabhsú sa mhargadh saothair agus sa tsochaí.

(24) I gcomhthéacs an athbhreithnithe meántéarma ar an gclár beartais comhtháthaithe, is fiú tuilleadh aird a thabhairt ar na deiseanna atá ann tuilleadh infheistíochta a dhéanamh in úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe ós rud é go bhfuil riaráiste infheistíochtaí sa réimse sin ó bhí an chlárthréimhse dheireanach ann. D'fhéadfadh an tSlóvaic úsáid a bhaint freisin as an Ardán um Theicneolaíochtaí Straitéiseacha don Eoraip i réimse na dteicneolaíochtaí digiteacha agus nuálaíochta sa

theicneolaíocht dhomhain, i réimse na dteicneolaíochtaí glana atá tíosach ar acmhainní agus i réimse na biteicneolaíochta chun tacú le claochlú na tionsclaíochta.

(25) Chomh maith leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta a dtugtar aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta agus le cistí eile ón Aontas, tá roinnt dúshlán breise le sárú ag an tSlóvaic i ndáil leis an gcreat breithiúnach agus frithéillithe, an easpa trédhearcachta agus iomaíochta i nós imeachta soláthair phoiblí, an margadh saothair, foghlaim neamhleordhóthanach scileanna bunúsacha, an easpa cuimsithe agus na rátaí clárúcháin ísle san oideachas agus cúram luath-óige, agus oiriúnú don athrú aeráide, caomhnú acmhainní nádúrtha agus an creat um an ngeilleagar ciorclach.

(26) Athruithe reachtacha a rinneadh le déanaí, go háirithe na leasuithe a rinneadh ar an gCód Cóiriúil agus díchóimeáil Oifig an Ionchúisitheora Speisialta, is cúis mhór imní iad maidir le neamhspleáchas agus iontaofacht an chórais ceartais agus forfheidhmithe dlí sa tSlóvaic. Gan choimircí iomchuí, tá baol ann go ndéanfar acmhainneacht an chórais ceartais agus éifeachtúlacht an troid in aghaidh an éillithe a lagú, lena n-áirítear cásanna ardleibhéil éillithe agus calaoise a dhíspreagadh, a imscrúdú agus a ionchúiseamh. Tá sé beartaithe na póilíní a bhfuil saineolas acu maidir dul i ngleic leis an éilliú (NAKA) a atheagrú, rud a d'fhéadfadh tuilleadh tionchair a imirt ar an staid. Thairis sin, dífhostaíodh roinnt comhaltaí den Chomhairle Bhreithiúnach sula raibh deireadh lena gcuid dtéarmaí oifige, agus tá easpa coimircí ann chun neamhspleáchas na Comhairle Breithiúnaí a áirithiú, rudaí atá ina gcúis imní. Tá baol ann go gcuirfidh na forbairtí sin isteach ar thimpeallacht ghnó agus rialála na Slóvaice, agus dá bhrí sin ar a hiomaíochas.

(27) Cuireann córas rialachais ilroinnte na Slóvaice agus an comhordú lag idir na leibhéil éagsúla den riarachán poiblí bac ar an timpeallacht ghnó agus, go háirithe, ar chumas na tíre beartais agus tionscadail infheistíochta a chur chun feidhme go héifeachtach. Thairis sin, tá soláthar seirbhísí poiblí ar ardchaighdeán agus neamhspleáchas airgeadais na rialtas áitiúil agus réigiúnach an-lag ar an iomlán. Mar thoradh air sin, agus úsáid leanúnach nósanna imeachta reachtaíochta meara, tá easpa intuarthachta sa chreat rialála. San am céanna, cé go bhfuil sé d'aidhm ag an bplean téarnaimh agus athléimneachta nós imeachta soláthair phoiblí sa tSlóvaic a shimpliú, tá dúshláin fós ann maidir leis an easpa trédhearcachta agus iomaíochta sa soláthar poiblí. Léirítear an méid sin leis an bhfíoras gur bronnadh 33 % de chonarthaí soláthair phoiblí ar thairgeoirí aonair in 2023. Mar thoradh ar na dúshláin sin, ní bhaintear úsáid as an soláthar poiblí go leordhóthanach agus go straitéiseach chun cuspóirí beartais tábhachtacha a chur chun cinn, rud a chuireann bac ar an dul chun cinn i dtreo an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus a choinníonn siar cumas na Slóvaice a hacmhainn eacnamaíoch a fheabhsú. Le hathruithe nua ar an gcreat um sholáthar poiblí agus reachtaíocht nua maidir le hinfheistíochtaí straitéiseacha a moladh le déanaí, d'fhéadfaí tuilleadh bacainní a chur roimh an trédhearcacht agus iomaíocht sa soláthar poiblí agus coimircí iomchuí laghdaithe riosca, go háirithe le haghaidh infheistíochtaí mórscála.

(28) Tá cion sách ard de scoláirí óga na Slóvaice faoi bhun na n-íosleibhéal inniúlachta i mbunscileanna matamaitice, léitheoireachta agus eolaíochta. De réir an tsuirbhé a rinneadh ar an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta mar chuid de Chlár Idirnáisiúnta um Measúnú Daltaí (PISA) 2022, tá an tSlóvaic i measc na dtíortha is measa feidhmíocht maidir le bunscileanna, tá níos mó ná 30 % de scoláirí ag tearcfheidhmiú sa mhatamaitic agus sa léitheoireacht, agus tá laghdú tagtha ar líon na scoláirí is fearr feidhmíocht, rud a chuireann bac ar acmhainneacht nuálaíochta agus iomaíocht fadtéarmach na tíre. Léirítear leis na torthaí sin freisin go bhfuil bearna

mhór gnóthachtálacha ann do scoláirí a mbaineann cúlra socheacnamaíoch faoi mhíbhuntáiste leo, lena n-áirítear scoláirí i bpobail Romacha imeallaithe, agus nach n-éiríonn le 62,6 % dóibh bunscileanna matamaitice a bhaint amach. Tá an méid sin ag teacht le héagothromaíochtaí níos leithne i gcóras oideachais na Slóvaice. Tá go leor bearta a bhaineann le réimse an oideachais i bplean téarnaimh agus athléimneachta na Slóvaice, ach níl an plean spriocdhírithe go leordhóthanach chun líon na leanaí a bhfuil bunscileanna acu a ardú. Thairbheodh oideachas agus oiliúint gairmithe de thuilleadh béime ar thacaíocht a chur ar fáil chun bunscileanna a fhorbairt i measc scoláirí. Ina theannta sin, níl gairm na múinteoireachta tarraingteach go leor chun dul in ngleic leis an easpa múinteoirí cáilithe agus tá deiseanna ann cáilíocht an oideachais agus oiliúna a thugtar do mhúinteoirí a fheabhsú agus chun líon na gcúntóirí teagaisc a mhéadú, mar aon le deiseanna piarfhoghlama agus piarmheantóireachta. Thairis sin, tá deis ollmhór ann líon na leanaí atá cláraithe san oideachas agus cúram luath-óige (ECEC) a mhéadú trí thuilleadh áiteanna ECEC a chur ar fáil agus a n-úsáid a dhreasachtú do thuismitheoirí. Cé go dtacaítear i bplean téarnaimh agus athléimneachta na Slóvaice an ráta cláraithe leanaí a mhéadú ó 3 bliana d'aois ar aghaidh, ní raibh ach 1 % de leanaí faoi 3 bliana d'aois páirteach in ECEC in 2023, arb é an ráta cláraithe is ísle san Aontas. Trí rannpháirtíocht in ECEC a mhéadú, cuidítear le leanaí scileanna a fhoghlaim níos déanaí sa saol, laghdaítear luathfhágáil scoile, agus cothaítear rannpháirtíocht tuismitheoirí, go háirithe mná, sa mhargadh saothair.

(29) Meastar go dtiocfaidh laghdú mór ar ghlanaistrithe carbóin na Slóvaice in earnáil na húsáide talún, an athraithe ar úsáid talún agus na foraoiseachta, rud a thugann le fios nach n-éireoidh leis an tír a sprioc de –6 821 kt de choibhéis CO_2 faoi 2030 a bhaint amach faoin Rialachán LULUCF. Tá an méid sin fite fuaite le measúnú riosca aeráide neamhleordhóthanach na Slóvaice, agus dúshláin a bhaineann le faisnéis ar riosca aeráide a thiontú isteach i réitigh phraiticiúla. Chun an treocht sin a aisiompú sna blianta amach romhainn, beidh sé tábhachtach bearta oiriúnaithe don athrú aeráide a chur chun cinn, lena n-áirítear réitigh dhúlrabhunaithe, agus iad a chomhtháthú i mbeartais náisiúnta ábhartha, criosú na limistéar dúlra faoi chosaint a chríochnú agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha a chur chun cinn. San am céanna, tá gá le tuilleadh gníomhaíocht beartais chun dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar ciorclach. Tá baol ann nach n-éireoidh leis an tSlóvaic a sprioc do 2025 maidir le dramhaíl sholadach chathrach a bhaint amach, ós rud é, in 2020, go raibh sí 19 2 pointe céatadáin faoi sprioc 2025 maidir le 55 %, agus nach n-éireoidh léi a sprioc maidir le dramhaíl ó phacáistíocht a bhaint amach ach oiread, ós rud é, in 2020, go raibh sí 5 3 pointe céatadáin faoi bhun sprioc 2025 maidir le 65 %[24]. Bhainfeadh an tSlóvaic leas as bainistiú níos fearr ar an dramhaíl acmhainní chun cosc a chur ar líonadh talún agus chun athúsáid dramhaíola ó phacáistíocht agus cathrach a fheabhsú, agus as úsáid as a bhaint as ábhar ciorclach sa tionscal agus foirgníocht.

(30) I bhfianaise na n-idirnasc dlúth idir geilleagair Bhallstáit an limistéir euro agus a rannchuidithe choitinn le feidhmiú an Aontais Eacnamaíoch agus Airgeadais, in 2024, mhol an Chomhairle go ngníomhódh Ballstáit an limistéir euro, lena n-áirítear trína bpleananna téarnaimh agus athléimneachta, chun an moladh maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro a chur chun feidhme. I gcás na Slóvaice, cuidíonn

[24] EEA agus ETC/CE (2022). Early Warning Assessment Related to the 2025 Targets for Municipal and Packaging Waste [Measúnú Luathrabhaidh a Bhaineann le Spriocanna 2025 le haghaidh Dramhaíl Chathrach agus Dramhaíl ó Phacáistíocht] (https://www.eea.europa.eu/publications/country-profiles-early-warning-assessments)

moltaí (1), (2).agus (3) le cur chun feidhme an chéad mholta, an dara moladh, an tríú moladh, an cheathrú moladh agus an chúigiú moladh maidir leis an limistéar euro.

(31) I bhfianaise ghrinn-athbhreithniú an Choimisiúin agus a chonclúide maidir le míchothromaíochtaí a bheith ann, léirítear moltaí faoi Airteagal 6 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 i moltaí (1) agus (3) thíos. Cuidíonn beartais dá dtagraítear i moladh (1) le haghaidh a thabhairt ar leochaileachtaí a bhaineann leis an margadh tithíochta, le hardfhiachas teaghlaigh agus leis an staid sheachtrach. Cuidíonn beartais dá dtagraítear i moladh (3) le haghaidh a thabhairt ar leochaileachtaí a bhaineann le hiomaíocht costais. Cuidíonn moladh (1) agus (3) chun aghaidh a thabhairt ar mhíchothromaíochtaí agus chun an moladh a chur chun feidhme le haghaidh an limistéir euro, i gcomhréir le haithris 30.

AG MOLADH LEIS SEO go nglacfaidh an tSlóvaic gníomhaíocht in 2024 agus in 2025 chun:

1. An plean fioscach-struchtúrtha meántéarmach a chur isteach go tráthúil. I gcomhréir le riachtanais an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis athchóirithe, srian a chur ar an bhfás i nglanchaiteachas[25] in 2025 go ráta atá comhsheasmhach leis an bhfiachas rialtais ghinearálta a laghdú i dtreo luach tagartha an Chonartha, is é sin 3 % de OTI, agus an t-ollfhiachas rialtais a choinneáil ar leibhéal stuama go meántéarmach. An meascán cánach a dhéanamh níos éifeachtaí, lena n-áirítear trí dhídhreasachtaí i dtaca leis an margadh saothair a laghdú, agus úsáid níos fearr a bhaint as chánachas comhshaoil agus cánachas réadmhaoine athfhillteach. Bearta chostasacha caiteachais a laghdú, lena n-áirítear trí athbhreithnithe caiteachais a chur chun feidhme. Leanúint den chomhlíontacht cánach a fheabhsú, lena n-áirítear tríd an riarachán cánachais a dhigitiú a thuilleadh. Rioscaí a bhaineann le fiachas teaghlaigh a laghdú trí thacú leis an soláthar tithíochta agus leathnú an mhargaidh cíosa.

2. Rialachas éifeachtach a áirithiú, acmhainneacht riaracháin a neartú chun cistí an Aontais a bhainistiú, dlús a chur le hinfheistíochtaí agus móiminteam a choinneáil i gcur chun feidhme na n-athchóirithe. Aghaidh a thabhairt ar mhoilleanna atá ag teacht chun cinn chun gur féidir leanúint den phlean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go pras agus go héifeachtach, an chaibidil REPowerEU san áireamh, d'fhonn a chinntiú go mbeidh athchóirithe agus infheistíochta curtha chun cinn faoi Lúnasa 2026. Dlús a chur le cur chun feidhme an chláir beartais comhtháthaithe. I gcomhthéacs an athbhreithnithe meántéarma, leanúint de bheith ag díriú ar na tosaíochtaí a comhaontaíodh, agus gníomhaíocht á dhéanamh chun aghaidh níos fearr a thabhairt ar na riachtanais infheistíochta i ndáil le húsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, agus na deiseanna a chuireann an tArdán um Theicneolaíochtaí Straitéiseacha don Eoraip ar fáil chun feabhas a chur ar an iomaíochas a chur san áireamh san am céanna.

3. Éifeachtúlacht, neamhspleáchas agus iontaofacht an chórais breithiúnaigh agus frith-éillithe a neartú, lena n-áirítear trína áirithiú go bhfuil coimircí leordhóthanacha cásanna ardleibhéil éillithe agus calaoise a imscrúdú agus a ionchúiseamh go héifeachtach. Iomaíocht agus táirgiúlacht a fheabhsú, lena n-áirítear trí trédhearcacht

[25] De réir Airteagal 2(2) de Rialachán (AE) 2024/1263, ciallaíonn 'glanchaiteachas' caiteachas rialtais atá glan ar chaiteachas úis, ar bhearta lánroghnacha ioncaim, ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár arna gcistiú ag an Aontas, ar eilimintí timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

agus iomaíocht a áirithiú i bpróisis soláthair phoiblí, chun dea-rialachas a chur chun cinn agus chun éifeachtúlacht an chaiteachais phoiblí a fheabhsú. Múineadh bunscileanna a neartú, lena n-áirítear do leanaí a mbaineann cúlra faoi mhíbhuntáiste leo, amhail leanaí ó phobail Romacha imeallaithe, agus infhaighteacht agus úsáid oideachais agus cúraim luath-óige atá inrochtana, inacmhainne agus d'ardcháilíocht do leanaí faoi 3 bliana d'aois. Bainistiú dramhaíola acmhainní agus athúsáid dramhaíola ó phacáistíocht agus cathrach a neartú, agus caomhnú acmhainní nádúrtha a fheabhsú trí réiteach dúlrabhunaithe a chur chun cinn agus criosú na limistéar dúlra faoi chosaint a chríochnú.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán